

Lenka Chalupová

TYRKYSOVÉ

OKO

Lenka Chalupová

Tyrkysové oko

Lenka Chalupová

Tyrkysové oko

Každá rodina má své tajemství. Někdy je ale lepší nechat ho spát. Nepochouzet staré křivdy.
Ne vždy to ovšem jde. Jsou okolnosti, které minulost dřímat nenechají, probudí ji – a nemilosrdně roztočí kola lidských osudů.

Copyright © Lenka Chalupová, www.lenkachalupova.cz, 2016

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2016

Author's Photograph © Gabriela Veselá, 2016

Photo on Cover © Samphotostock.cz, 2016

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS,
Alena Šulcová Laňková, 2016

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2016

ISBN 978-80-7475-161-5

Prolog

Ležely venku v trávě a popijely růžové víno z jižních moravských svahů. Piknik k jejich osmnáctinám... jak se na něj těšily! Pak jedna z nich hbitými prsty zapletla blondaté vlasy z jejich dvou hlav do jednoho mohutného copu. Ani se pohnout nemohly, jak byly k sobě přišité. Víno, kolující v jejich krvi, jim dovolilo se té dobrovolné bezmoci jen smát. Pevnou gumičku si vlasy připnuly k sobě a jejich svázanost jim přišla... symbolická. Stejně jako šperk, který od toho dne zdobil jejich dívčí zápěstí. Zlatý náramek s ozdobou tyrkysového oka, se zapínáním ve tvaru hadího ocásku – takže když o sebe ony dvě zachytly, vypadal šperk při troše představitivosti jako lidský obličej s nádhernýma očima v barvě tyrkyosu.

„Když má každá z nás jen to jedno oko, nebudeme šilhat? Nebo hůř vidět?“ zeptala se Eliška.

Zasmály se té představě, ale s každým záchvěvem svého těla cítily bolestivé škusnutí u kořínků. Společného copu, spleteného z jejich čerstvě dospělé rozmařilosti, se ale vzdát nehodlaly. Nad městem už plápolala tmavě modrá deka a od země šel chlad, přece jenom byl teprve začátek června... ale jim se vstát a jít domů nechtělo. Zachytily se k sobě hadími ocásky a nad trávou se zaleskl něžný obličej s modrýma očima. Tyrkys, kámen vodnářů, vložila do toho náramku jejich společná babička s vírou, že modrý kámen má ochrannou moc.

Justýna chtěla uvolnit gumičku ze svých vlasů, zbavit se toho společného copu a dolít jim Svatovavřínecké klaret Blonde, vyčuhující z piknikového košíku. To už ale nestihla. Kdosi nad nimi stál, díval se a dlouze mlčel. Obě si na jednou uvědomily, že na městský park pozvolna padá tma, a ony dvě jsou s tím svázaným copem tak špatně pohyb-

livé... Lekly se, ale záhy se uklidnily. Ta ženská v hábitu jeptišky je přece jejich Žofie.

Ufff. Ta je ale vyděsila!

Sedly si, rozpletly vlasy a zvědavě upřely oči na sestru jedné a sestřenici druhé z nich. V ruce držela malou truhlíčku z tmavého dřeva, cvrnkla do mosazného kování, otevřela ji a vytáhla v hedvábí zabalenou, asi čtyřiceticentimetrovou modrou sošku ženy, která měla na obličejí jen jedno velké, doširoka otevřené oko.

24. červená

Zatáhla žaluzie, aby jí do pokoje nelezlo otravné slunko, a zapnula světlka zavěšená na okenním rámu. Děťinsky sepnula ruce k sobě, přitiskla je k hrudi a sledovala, jak se ve skle odrážejí tři barvy – červená, modrá a zelená. Zatleskala si a vyskočila radostí tak vysoko, že škobrtla huňatými zimními papučemi o houpací křeslo. Rolničky na pruhovaných ponožkách něžně zacinkaly.

Ten zvuk ji naladil... a připomněl, že je v obýváku nebezpečně ticho. Vytáhla z poličky své nejoblíbenější cédéčko s koledami a vložila ho do přehrávače. Když byt zaplnil dětský hlas a z hrdla holčičky se dralo *Půjdeme spolu do Betléma*, skoro se zalkla štěstím. Představovala si, že to zpívá ona... malá Justýnka. Přisunula si k sobě talířek s vanilkovými rohlíčky, odskočila do ledničky zkontrolovat kapra naloženého v česneku, upila svůj ranní vánoční čaj a zasněně si prohlídla nazdobený stromeček. Byl ověšený stříbrnými srdíčky, rudými baňkami prvorepublikové výroby, sněhuláky, anděly a zlatými řetězy s nachovými třpytkami. Sem tam mezi větvičkami prosvítla figurka z kolekce, která tím horkem měnila tvar.

Barákem se rozdrnčel zvonek.

„Ježíšek!“ zaječela Justýna nadšeně a vyběhla ke dveřím... s radostí a dychtivostí děcka, kterým ale ona už dávno nebyla. Vzápětí jí docvaklo, že je to blbost – vždyť je ráno a ona ještě ani nedala vařit zeleninu na salát, ani syny nestačila vzbudit, aby je přivítala do Štědrého dne. A Ježíšek musí přijít, až vyjde na nebe první hvězda...

Ve dveřích stála Eliška a tvář měla koženou, staženou starostí.

„Už zas?“ sjela ji tónem jejich třídní učitelky. „Už zas, Justýno?“

Vběhla do obývací části vily, otevřela okna a vyháňla z něj vůni hřebíčku a skořice, která se líně ploužila těžkým vzduchem. Sfouknula svíčky na stole a mezi prsty rozdrtila skořápky od ořechů, které se měly proměnit ve vratké lodičky. Po schodech vyběhla do prvního patra a vlétla do dětského pokoje, aby se ujistila, že jsou kluci v pořádku, spí a slabost své mámy nevnímají. Pak se už v klidu vrátila, sklapnula umělohmotnou borovici a hodila ji do komory. Vnímala, že několik baněk křupnulo, andílkovi se ohnula hlava a sněhulák se rozlomil do tří kouliček, které se rozkutálely po místnosti.

Justýna shrábla rozbité ozdoby do dlaně a stiskla ji tak pevně, až se jí střípky zaryly do masa a na kůži vypluly drobné kapičky krve. Sedla si ke stolu a zadívala se do prázdna, mimo prostor i čas. Eliška si k ní klekla a nejdříve jí zamávala rukou před očima... když nereagovala, chytla ji za ramena a zatřásla s ní, jako kdyby její sestřenice byla kovový šejkr. Věděla, že v těchto chvílích na Justýnu neslyší.

„Týnko! No tak, Týnko!“

Oční panenky se pohnuly, víčka se přetáhla přes bulvy a Justýna se zase vrátila do prostoru a času.

„Nech mě být!“ vyštěkla s nečekanou razancí, „jsem psychicky na dně. A víš... víš, kvůli komu?“

„Já taky nemám tyrkysové období,“ uzemnila ji Eliška a ukázala na svoje vzdouvající se břicho, ve kterém si plavalo děcko, o které nikdo, *nikdo kromě ní samotné*, nestál... A pak rozkazovacím tónem dodala: „Vezmi si plavky, Justo, osušku a opalovací krém, vyjedeme si k vodě.“

25. červen

Vyšla si z domu jen na chvilku. Chtěla si v lékárně dokoupit pár věcí pro dítě – zklidňující kojenecký krém, ochranný pudr na prdelku a kartáček na vlasy.

Dlažba byla rozpálená, cítila to i přes sandály, chodidla měla jako v ohni. Jen když šla po Tyršově mostě přes Bečvu, měla Eliška pocit, že jí kotníky příjemně ovívá chlad, který se vznášel z řeky směrem nahoru. Chvíli tam postála, dívala se na vodáky, kteří mířili od loděnice k elektrárně, zamávala jim a oni jí. Hledala očima svého Maxe nebo Justýnina Ondru... ale marně. Pak se na skok stavila v Tyrkysovém oku – své kavárniče, kterou teď bude muset na rok až dva opustit, nebo tam chodit jen tehdy, když se někdo smiluje a děcko pohlídá. Očima pohladila zavěšený tyrkys ve vitríně – přesně ten tyrkys, který ji a Justýnu tak osudově spojoval.

V lékárně koupila všechno, co pro svou nenarozenou holčičku potřebovala, a cestou zpět se stavila naproti v kostele svatého Vavřince – chtěla se tam zchladit a zklidnit tělo, nečekaně ji sevřelo divné pnutí v nohou, bolest hlavy... a k tomu se přidal tíživý tlak v podbřišku. To je tím horkem, říkala si, tohle letní vedro mi nedělá dobře. Už včera, když byly s Justýnou u oseckého splavu, jí bylo divně. Břicho jí škubalo, jako by děcko vevnitř otevíralo a sklápovalo deštník.

Nechala za sebou kostelní chlad i vůni kadidla a přidala do kroku, aby byla co nejdříve doma – naštěstí to neměla daleko. Schody ke vchodovým dveřím chtěla brát po dvou, místo toho se ale do nich šourala celou věčnost. Bolest celého těla už začínala být urputná. Nesnesitelná!

Otevřela byt a vrhla se do kuchyně, vzala do ruky první kalíšek z linky, nalila si do něj čaj z termosky a hltavě ho vypila. Dunění hlavy pomalu ustávalo, ale nohy měla rozměklé, jako by nebyly z masa a kostí, ale bláta a písku. Sedla si ke stolu, ale vzápětí vystřelila. Rozkročila se a pravou rukou si sáhla mezi nohy. Sakra, vyděsila se, vždyť jsem teprve na začátku šestatřicátého týdne! Nemůžu ještě rodit... Co když dítě bude malé? Nedomrlé! „Nechci ho mít v inkubátoru!“ křičela do ticha bytu.

Poslouchat ji ale neměl kdo.

Přitom se stačila doplahočit ke skříni a vzít si suché kalhotky – jenže než si je navlíkla, už zase byly durch. Při dvou předešlých porodech jí musel porodník od plodové vody pomoci. A teď z ní crčela tak, že ani vložka ji nebyla schopna vsáknout.

Najednou si uvědomila, že nemá komu zavolat. Milenec Oskar je bůhví kde. Manžela Honzu volat nemůže, to by bylo za hranicí dobrého vkusu. Justýna má své špatné dny, zase zažívá problémy s časem a prostorem... ji otravovat nebude. Možná jen Max by se slitoval a přijel by pro ni – jenomže jí přišlo nevhodné žádat ho v takové chvíli o pomoc. Ač osmnáctiletý, je přece jenom dítě. Děcko, které ona zradila... Rózu taky ze svého seznamu v mozku vyškrtla. Ta jí před pár měsíci doslova řekla, že jako matka pro ni skončila.

Vytočila číslo taxislužby a zmateně se rozběhla dolů. Řidič ji naložil, bez zájmu ji vyplivl v areálu nemocnice, vyfasoval stovku a odfrčel.

Byla sama a svou úzkost cítila až v krku. Usadila se tam jako hnis.

Když stála před porodnicí, uvědomila si, že s sebou vlastně nemá kromě kabelky s peněženkou, mobilem a taštičkou na šminky vůbec nic. Ani plínku pro děcko, ani košilku, ani žínku... dokonce ani těhotenskou prů-

kazku ne. Zvedla ruku, jako by chtěla zpět přivolat taxikáře, záhy si ale uvědomila, že je to blbost. Tak přece jenom budu muset zavolat Maxe, napadlo ji. Jenže nebral telefon, a tak mu v chvatu nacvakla aspoň esemesku s pokyny. „*Max je u vody, já všechno zařídím. H.*“, přišlo jí obratem. Oddechla si, věděla, že na Honzu je spoleh – určitě na nic nezapomene a bude tu rychle. Její muž byl spolehlivý, poctivý... a jedinou pihou v jeho profilu byly parohy, které mu ovšem nasadila ona.

Pak už nic moc nevnímala, všechno bylo jako ve zrychleném filmu, nebo jako kdyby to vnímala skrz okno rozjetého vlaku. Doktor, sestřičky, porodní sál, lůžko... a bolest. Urputná, řezavá bolest břicha. V hlavě jí běžel film, jenže byl nelogický, jako kdyby někdo pomíchal políčka několika příběhů a stříhl historický dokument se sci-fi seriálem, do toho přimíchal trochu erotiky a dorazil to drsným hororem... Když už měla pocit, že víc nevydrží, řekla si o epidurální analgezii, ale vrchní sestra ji se vztyčeným ukazovákem upozornila, že pokud to není rozhodnutí doktora, zaplatí dva tisíce. S tichým kňučením to odmítla. Dva tisíce? Teď, když škrábe poslední peníze ze dna konta? Zatnula zuby a prodýchávala kontrakce, které byly častější a bolestivější.

„Manžel vám donesl věci, prý jste si je v tom chvatu zapomněla doma,“ zašeptala jí do ucha taková hubatá, mladá sestřička. Přesně ta, která ji před chvilkou poučovala, že blbě leží, chodí, dýchá... no prostě všechno. „Slyšel vás a ten epidurál vám zaplatí,“ řekla Ele – a už jí dávala povel, ať si sedne na lehátko, nohy volně svěsí dolů a udělá kulatý kočičí hřbet. Než se propracovala k další kontrakci, stačila jí zdravotnice vbodnout do bederní páteře anestetikum, které bylo příslibem zmírnění bolesti. Do půl hodiny bylo o poznání líp.

„Máme připravit vašeho muže k porodu? Teda... jestli s vámi půjde k porodu, když tam celou dobu čeká?“ zeptala se sestra ještě. Elišce nebylo moc do řeči, odpovídala jen očima a zavrtěním hlavy, jenže sestra už táhla Honzu na sál, byl vyděšený, bledý, s nahořklým pohledem, ale nevzpouzel se, vždycky byl neuvěřitelný slaboch, manipulovatelný a bojácný – takže než se nadál, měl na sobě zelený mundúr, na nohou gumové lékařské boty... a sestra ho už lifrovala k Eliščině hlavě.

„Zatlačte,“ přikázala rodičce. „A ještě jednou.“

Dala do toho tlaku všechno, přála si to mít už za sebou, musela myslet na Honzovy pocity křivdy, zároveň se soustředit na svoje tělo. Vzpomínala i na Maxe a na Rózu. Když se oni drali na svět, rozhodně jí nebrali tolik vzduchu z plic jako tohle děčko – a to s ní Honza nebyl u porodu, čekal doma, s mámou a tetami...

To holka mě roztrhne, říkala si. A kde je sakra Oskar? Teď, když umírám! Tlak byl tak šílený, že se už cítila tam dole rozškubnutá. Pak stahy v břicho povolily, ucítila hlavíčku, kluzká ramínka – a dítě se rozkřičelo porodním sálem. Eliška cítila kyselý zápach své krve a uvědomovala si hořkost vlastního potu, který jí stékal po tvářích a kapal až na klíční kosti. Viděla už jen v mlze, jak doktor dítě pleská po zádech, sestra miminko měří a váží, balí ho do pleny a podává rozpačitému Honzovi.

„Jak se bude holčička jmenovat, tatínku?“ zeptala se ho ta porodní asistentka. Pokrčil rameny a nešťastně zvedl zachmuřené obočí, očima přitom vyzýval manželku, aby něco řekla. Cokoliv, co by zmírnilo trapnost absurdní situace.

„Hana... Hanička,“ hlesla Eliška.

„Hana Abrhánová,“ napsala sestra do papírů, pak vzala speciální fixu a to samé ještě připsala dítěti na levou nožičku.

„Dvě kila dvacet, čtyřicet pět centimetrů. Blahopřeji,“ řekla sestra Honzovi, podala mu ruku a odfrčela.

Honza nesouhlasně zakvílel, sundal půjčený mundúr, odnesl gumové galoše do police, rukavice vztekle hodil do koše, všem poděkoval za laskavost, zaplatil dva tisíce za epidurál a pak pelášil domů, za Maxem. Za posledních dvacet minut od něj měl deset zmeškaných hovorů a tři vyděšené zprávy. Utíkal ho uklidnit, že je máma v pořádku... a říct mu, že se mu právě narodila nevlastní sestra.

30. června

Jel si pro děti, a byl z toho nesvůj. Těšil se, ale bál se jejich reakce. Co když je už Justýna za ten měsíc odloučení stačila zpracovat a natlačit jim do hlavy, jaký je jejich otec hajzl? Projel most Legií, na kruháci před Strojářem už očima popostrkoval líná auta před sebou, nakonec se zastavil na Velké Dlážce, kde ho přibrzdila červená na semaforu.

Prsty bubnoval do volantu a dokonce se přistihl, že si zvesela prozpěvuje. Róza na něj měla blahodárny vliv, o tom nepochyboval. A vůbec, říkal si, moji synové jsou natolik inteligentní, aby si úsudek uměli udělat sami. Copak může žít s ženskou, která své vnitřní stresy řeší hrou na Vánoce? Justýna měla coby manželka své kvality, to nezpochybňoval, jenom už nebyl schopen číchat pětkrát do roka purpuru na plotně a větrat ze saka puch z fran-tiška. Prostě ne! A Róza... Róza mu přinesla vánek mládí a sladkost tělesných požitků, na rozdíl od jeho stárnoucí ženy, která ho strašila svými vráskami, bolavými koleny, psychickými úzkostmi a přicházející menopauzou.

Dostal se tak do zajetí myšlenek, že si vůbec nevšiml rozjetého hadu aut. Řidič za ním na něj musel troubit, řvát a ještě zvedat prostředníček. . . Naštěstí na druhé křižovatce mu přála zelená, takže rychle projel pod železničním mostem a vjel do Předmostí. Profrčel panelákovou částí a pomalu vjížděl do čtvrti s rodinnými domy.

Před barákem, který před patnácti lety koupil pro svou rodinu, přibrzdil a očima zkontroloval dům, který měl rád. Nevěděl, jak dlouho se zdrží, ale počítal s tím, že Justa mu otevřenou náruč a hrst polibků nenabídne. Dost možná, že kluky strčí před barák, aby se s ním nemusela vůbec vidět.

Nemýlil se.

Synové se dost otráveně sunuli po asfaltce až k němu, za sebou táhli černou tašku na kolečkách a tvářili se znuděně. Čím víc se blížili k otci, tím bylo jejich zhnušení viditelnější. Alespoň Martinovi se to zdálo. Ale neměl úplně pravdu. Mladší Alešek najednou pustil madlo tašky, přiskočil k tátovi a dal mu pusku na neoholenou tvář. Starší Ondra byl rezervovanější, ale „ahoj“ mu řekl vcelku přívětivě. Jsi paranoidní, nadával si pak Martin, když usedl do auta s kluky v zádech. Proč sis hned myslel, že jsou děti našťvané a naočkované? To si tak nevěříš?

„Co bylo na vysvědčení?“ zeptal se, sotva vyjeli z města.

„Samý,“ hlásil Aleš.

„Osm čtverek,“ odsekl Ondra.

Nechtěl kazit začátek prázdnin, a tak spolkl jedovatou poznámku o tom, kam to asi může dopracovat průmyslovák s prospěchem takřka na propadnutí. A taky si byl kriticky vědom, že se Ondra zhoršil ve chvíli, kdy u nich doma byly divoké hádky častější než večerní zprávy. Na pololetí měl dvě trojky – a teď taková pohroma. A to příští rok maturuje! Buď na něj Justýna

nestačí, přemítal Martin, nebo ztratil strach z otcovské autority. Anebo obojí.

„Chcete se stavit k Rybičkám?“ zeptal se synů.

Alešek nadšeně zajásal, Ondra něco nesrozumitelného zahuhlal, ale jako nesouhlas to neznělo. Odbočil proto z hlavní silnice a po známé trase se blížil k restauraci U dvou rybiček. Kluci to tam měli odjakživa rádi, občas je tam s Justýnou brávali, když jeli na chatu. Měli to při cestě.

Restaurace ho pokaždé dokázala nadchnout – a to už toho v životě viděl dost. Podél všech stěn byla obrovská a krásně barevně nasvícená akvária, ve kterých pluly exotické rybičky. Menší i větší, červené, pruhované, svítivě modré, se zlatými šupinami i se zelenými ploutvemi... Jakási barevná hudba, umně vytvořená ze světel, dělala z jejich vodního světa něco jako snový obraz. Bylo tu přítmí, takže celý výjev byl ještě působivější, navíc se z reproduktorů linulo šumění moře a křik racků. Právě díky této restauraci – a s přičiněním strýce Lojíka – se kluci zhruba před deseti lety zbláznili do akvaristiky. Ondrovi tehdy bylo osm a Aleškovi o pět méně, postupně oba začali chodit do místního kroužku mladých akvaristů a jejich koníček je ještě nepustil. Doma měli čtyři akvária a s chutí se starali o jejich obyvatele. Rybičkám se u nich díky péči obou chlapců tak dařilo, že občas nosili malé přebytky do Akvaristiky Jirků a přivydělávali si tímto způsobem ke kapesnému.

Zasedli ke stolu, Ondra si vzal jídelní lístek a Aleš se pořád nemohl nabažit té podívané. Zrovna ho zaujala hlavačka pastelová, která patřila mezi jeho oblíbené druhy. Všiml si, že samička má zaplněnou břišní dutinu. A stejně tak věděl, že ona se o své potomky nepostará a po vytření bude pečovat o jikry i plůdek sameček. Ještě štěstí, napadlo ho teď, že se nenarodil jako

hlavačka. Tátu měl rád a jeho výchova by mu ani tak nevadila, ale máma je máma. Zvlášť ta jeho.

„Alešku, pojď si vybrat jídlo,“ volal na něho táta. Odtrhl oči od kouzelného světa za sklem, zběžně si prohlédl jídelní lístek a jako vždycky si vybral rybí prsty. Nebyl žádný gurmán, na rozdíl od bratra.

Jenže Ondra teď neměl chuť na nic...

Seděli tady uprostřed místnosti, koukali na sebe a jako by všichni tři ztratili řeč. Přitom si vždycky tak rádi povídali – a pokaždé bylo o čem. Smáli se a předháněli v tom, kdo koho nachytá při nějaké blbosti. Táta klukům vždycky říkal, že je ještě bez problémů opije rohlíkem, ale čím byli starší, tím méně zásahů měl. Teď byli zamlklí, dívali se do stolu, jako by je všechny zaujal vzor ubrusu s firemním logem pivovaru Zubr. Aleše napadlo, že by mohl říct něco o hlavačce – třeba že se latinsky nazývá *Tateurndina ocellicauda* a pochází z Nové Guiney – ale nezdálo se mu to vhodné. Báł se, že mu pak Ondra vyčte, že se zase, *zase* choval jako malé děčko. Ve třinácti letech!

První tu trapnou bariéru mlčení prolomil táta, a Alešek se nad tím radostí zatetelil.

„Podívejte, kluci... Já... chtěl jsem vám jen vysvětlit, proč jsme se s maminkou rozešli. Určitě jste si všimli, že nám to už dlouho neklape, ztratili jsme společnou řeč, odcizili se... navíc ty máminy vánoční nálady a výstřelky... však víte! Tak jsme se prostě dohodli, že se rozvedeme,“ snažil se Martin o příjemný, kamarádský tón. Ondra se uchechtl. Snažil se, aby ten jeho posměšek vyzněl jíživě a bodavě, aby fotra bolel, řezal, páčil a svědil. Dal do toho všechny kyselé šťávy, které v těle nastřádá. Všechnu tu hořkost!

„Máma nám vyprávěla jinou pohádku. Že prý teď chodíš s Rózou. A proto ses na nás vykašlal.“

Martin si musel oddělat košili od krku, zdála se mu najednou strašně těsná, zbytečně moc objímající hrud'. Ta mu teď žhnula, jako by se pařil v sauně. „To je pravda. Ale s Rózou jsem si začal až poté, co jsem se s vaší matkou dohodl na rozvodu.“

Tentokrát se už Ondřej smál nahlas, provokativně, s hranou zajíkovostí, dokonce pobaveně bouchal pěsti do stolu.

„Podívej se, Ondro,“ otočil se k němu otec a zblízka se mu podíval do očí, „ani Róza ještě před půl rokem nevěděla, že se do sebe tak osudově zamilujeme, protože...“ Syn ho ale nenechal domluvit a svou vzdálenost k tátovým očím provokativně přiblížil, pěsti přitom zatínal s ještě větší vervou. Až mu tím stiskem zbělely klouby.

„Chudinka... Netušila, nevěděla, leč otce nám ošukala.“

Bylo mu jasné, že po téhle větě nemohou už dál sedět u jednoho stolu a jeden z nich bude muset udělat gesto, odhodit židli do kouta a vztekle odejít. Nechtěl dát fotrovi šanci, aby to jako první udělal on, proto rychle vstal, vystřelil z restaurace a zastavil se až na parkovišti.

Martinem ale synova slova natolik otřásla, že se nemohl na reakci. Otupěle žvýkal oběd, který mu hořkl v ústech, a stále dokola si opakoval, že až si kluci na Rózu po jeho boku zvyknou, všechno zase bude ve svých kolejkách. Momentálně si ale nedokázal představit, že spolu stráví na chalupě skoro celý měsíc prázdnin.

30. června

Vyšel na balkon a zkontroloval hvězdy na obloze. Ten pohled miloval – ač měl metr devadesát a dobrých sto deset kilo živé váhy, v jeho těle kvetla něžná duše dobrá-

ka. Zapálil si cigaretu a dnes si výjimečně donesl i slivovici. Položil ji na parapet a nalil si prvního panáka. Pak druhého. I ten třetí ho páčil na jazyku jako oheň. Po čtvrtém se mu už podlomila kolena, takže sedl do křesílka, které sem před léty koupila Eliška. Přesně ta žena, kvůli které si nalil i pátého frťana... Manželka, která se před pěti dny stala bez jeho přičinění matkou. Byl doma sám, jen se svou mámou – a o to víc to na něj padalo. Tíhu mu nepomohl zvládnout ani šestý panák, který ho přesunul z křesílka do lehátka. Rozhodl se, že v něm stráví noc, koneckonců horké léto k tomu přímo svádělo.

Probudil ho čísi povzdech nad sebou. Máma. No jistě, kdo jiný... Přikryla ho dekou a znovu povzdechla.

„Odpusť jí to, uleví se ti,“ řekla mu svým měkkým, konejšivým hlasem, který měl tak rád. Byl stejně hřejivý jako ta fleecová deka, která mu přistála na zádech. A pak dodala: „Vždyť jí s tou malou můžeme oba pomoci! Dala jí po mně jméno Hana... určitě nám tím chtěla naznačit, že svým způsobem to děvčátko patří i k nám.“

Nespokojeně se otočil na druhý bok. Věděl, že jeho máma coby tchyně by měla na svou snachu nasazovat, vtoukat mu do hlavy, jak je špatná, zkažená a nevděčná... vždyť ten její hřích se koneckonců zhmotnil. Jenže ona měla Elišku ráda jako svoji dceru. O to hůř se mu pak ta trpkost polykala. Neuměla ji odepsat... a on koneckonců taky ne. Nebyli tak tvrdí jako Róza.

Vzpomněl si na Elišku, když ještě byla holka – přesně taková holka, jakou je dnes jejich dcera. Byla krásná a živelná... vůbec nechápal, že si zrovna vybrala ho, takového nevýrazného ňoumu. Maminčina mazánka. Jedináčka, který se tak dlouho točil pod matčinou sukní. Kluka, který se ještě v patnácti kradl nad ránem do postele rodičů. Nebyl ani příliš pohledný, ani chytrý, ale

miloval ji. A rád ji mít nepřestal. Ani... ani poté, co zjistili, že jeho žena přebrala milence jejich dceři a otěhotněla s ním. S tím drzým, potetovaným, dreadatým floutkem Oskarem!

1. července

Přerovská porodnice byla součástí nemocničního areálu. Ale nebylo tomu tak vždycky. Oba své syny Justýna rodila ještě ve staré porodnici, stojící hned u hlavní silnice v Dvořákově ulici, takže každé projíždějící auto tam v noci vytvářelo jakousi světelnou hru, tvořenou vzdalujícími se kužely, které jako ve stínové hře klouzaly po stropě a stěnách. Kvůli projíždějícím autům tam tehdy i špatně spala. A když rodila, cítila až ve stydké kosti každý dunivý kamion.

„Tady je klid! Ne jako ve staré porodnici,“ řekla, když vešla do místnosti, kde ležela Eliška. Políbila sestřenici na tvář a křížkem na čelo přivítala na svět i malou Haničku. Nepříjemné pro Justýnu bylo, že jí děvčátko na první pohled nebezpečně připomínalo Rozárku, když byla čerstvě narozená. Úzký obličej, oči blízko u kořene nosu a pusinka stočená do podkovy... jako kdyby už ji svět stačil něčím napružit.

„Jsou si, holky, podobné,“ konstatovala Eliška, jako by vytušila její myšlenky. Bylo jim jasné, že nemá-li být jejich pevné přátelské pouto narušeno, mělo by jméno Róza být zapomenuto. Stěží se mu ale vyhýbaly. Dcera jedné z nich a sokyně té druhé – to je prostě vražedná kombinace, která nahrává rozkladu životního kamarádství. Obě se tomu ale bránily... krví byly sestřenice, srdcem spíše sestry. Koneckonců i ten náramek s ozdobou

ve tvaru tyrkysového oka byl odkazem na jejich letité přátelství i na rodinnou tradici jejich otců a společné babičky. Neodložila ho ani jedna z nich. Spojoval je jakousi vnitřní žilou. Při všech důležitých životních událostech k sobě ty náramky přiblížily a zachytly se jejich hadími koncovkami do sebe, aby to pouto umocnily. Věděly, že to musí udělat i teď. Kvůli Haničce, která se stala novým členem jejich rozšířené rodiny. Poprvé si ale uvědomily, jak to gesto – dříve tak vzácné – náhle zrozačitelo... Bylo to jako jíst kaviár z umělohmotné lžičky, která na jazyku zanechává pachut' plastu.

Vlastně si obě oddechly, když sestřička zavolala do místnosti: „Paní Abrhánová, máte tu manžela!“ Pro Justýnu to byla příležitost k tomu, aby z pokoje vycouvala... přece jenom tušila, že ti dva si musejí vyříkat spoustu věcí. Viděla, jak Eliška zrudla, vytáhla zrcátko a letmo si prohrábla vlasy hřebínkem.

Snad jí ještě na Honzovi záleží, napadlo Justýnu.

„Ukážeme tátovi, jak nám jde kojení,“ řekla sestra v roli laktační poradkyně, sotva za Justou zapadly dveře, vložila Elišce do ruky zamotanou „vánočku“, vydala jí zpod košile nalité prso, položila jí dítě na břicho, pusinku mu namířila k bradavce a polechtala ho po tváři. Mimino instinktivně otevřelo rty a přisálo se.

„Šikulky,“ pochválila je sestra a už manévrovala muže do pokoje.

Elišce nemohlo neujít, jak se Honza zatvářil – stáhl rty, nakrabatil bradu... ale ustál to. Dokonce se zmohl na jakousi zdvořilostní frázi směrem k maličké Haničce – že je roztomilá, pěkná... tak trochu podobná své starší sestře. Teprve když laktační poradkyně obkroužila pokoj a odešla, trochu se rozjel.

„U toho porodu jsem byl omylem, to asi víš, že... Nechápu ale, proč se dítě jmenuje po mně. Není přece

moje, ale Oskara Majera, nemůže mít v rodném listě Abrahámová!“

Věděla, že ho to namíchne, chtěla mu to už dříve naznačit, pak si ale říkala, že má do porodu ještě pár týdnů... Že se třeba situace změní a její dítě dostane příjmení po svém biologickém otci. Jenže na tohle svolení čekala marně. Naivně!

„Podívej, Honzo... jsme stále ještě manželé. A naše zákony jasně říkají, že když se dítě narodí v průběhu manželství, je za jeho otce automaticky považován manžel matky. Ale neboj, jsem slušná ženská, nic po tobě nebudu chtít! Žádost o rozvod podám hned po šestinedělí a pak zařídím, ať tě vymažou z rodného listu.“

„Slušná ženská!“ zopakoval Honza – ale s vražednou ironií, kterou do těch dvou slov dal. Věděl, že na to, co mu Eliška po třiačtyřiceti letech manželství provedla, by stačilo slůvko jediné, a pěkně peprné. Byl ale příliš mírný, než aby ho vyslovil. „Dobrá, požádám soud, abych byl zbaven otcovství. Obrátím se na právníka, ať nemáš výdaje. Než se to vyřeší, tak ať má malá příjmení po mně, chápu, že tak to chodí.“

„Co Max?“ skočila mu do řeči.

„Přišel se mnou, čeká na chodbě, chce vidět Haničku... i tebe.“

„A Róza? Ví, že jsem v porodnici?“

Honza zavrtěl hlavou, ale hned to gesto zmírnil: „Ještě ne, ale napíšu jí to. Je teď s Martinem na chatě...“

Eliška bolestivě stáhla pusou. S Martinem Jansou! Sakra! Je to moje chyba, vyčítala si, kdybych nezblblá, nezamilovala, nezbláznila se na stará kolena, nenechala se vláčet pocity ujíždějícího vlaku, neprahla po vlastním chtíči a nechtěla mít zase všechny ty motýlky v břiše, pak by tahle rodina fungovala jinak – Max by určitě nepatřil mezi největší syčáky ve škole a Róza by

si nenabrnkla staršího chlápka, notabene mužského, který je jejich letitý rodinný přítel a manžel její sestřenice. Honza by nezhubl patnáct kilo trápením, tchyně neskončila s infarktem v nemocnici a Justýna by nebyla nešťastná. Jenže na *kdyby* už nebyl čas, ten Eliška prošvihla ve chvíli, kdy se jí do mozku nalil hormon, který jí vnukl myšlenku, že si mladého milence udrží jen, když mu porodí dítě. Taková blbost! Sperma se nečekaně rychle od prvotní myšlenky uchytilo, nutkavý hormon se za pár vteřin odplavil, milenec zmizel bůhvíkam, ale dítě už v jejím bříše zdárně rostlo. Motýlci odletěli i s Oskarem, a jí zůstala jen pokosená louka... a starost, jak tuhle překérnost zvládne.

Nakonec zůstala úplně sama. I Honza s dětmi se od ní odstěhovali, jako by byla prašivá liška.

„Ta je ale krásná, mami, úplně nádherná, ještě hezčí než včera,“ slyšela vedle sebe svého Maxe, který vystrídal na židli otce. Držel Haničku v náruči a něžně se nad ní rozplýval, dokonce ji nosem lechtal na jejím nosánku. Úplně, ale úplně tím Elišku dojal.

5. července

Pokud by někdo mohl poutavě a pravdivě napsat kroniku jejich rodiny, byla by to Žofie – Justýnina sestra a Eliščina sestřenice. Byla o deset let starší než ony dvě a dost si ze života rodiny pamatovala. Svou paměť pečlivě oprašovala při rozjímání, které jí do srdce vnášelo klid. Žila v klášteře a jako správná klariska věnovala většinu svého času tichým modlitbám za všechny ty bezejmenné potřebné, výrazný prostor jejího bytí však tvořily i myšlenky a vzpomínky na konkrétní lidi. Její

život byl ohraničen dopisy, které dostávala od svých blízkých i vzdálenějších příbuzných. Když jí bylo smutno, probírala se jimi, obracela stránky a četla v nich jako v knize.

Včera jí od Justýny přišlo dlouhé psaní, ve kterém jí svědila, že se bude rozvádět, protože si její muž začal už před půl rokem vztah s Rózou. Zaskřípala nad tou potupnou zprávou zuby. S Rózou?

„Pane Bože, odpusť jí!“

A také jí Justýna sdělila, že se jejich sestřenici Elišce narodila dcera – tedy prý předčasně, skoro o měsíc dříve... což by nebylo tak znepokojující jako to, že holčičce po narození zjistili srdeční vadu.

Hned po obědě, když měly se sestrami v klášteře nařízený pravidelný odpolední klid, sedla a napsala Elišce povzbuzující dopis. Matka jí už dříve žalovala, že dítě není jejího muže Honzy, ale jakéhosi podivného Oskara s dredy, který byl předtím milencem Rózy a následně Elišky... těch *běhen*, jak matka doslova řekla. Taktně se proto ve svém psaní vyhnula nepříjemnému tématu „otec“ – a místo toho vtiskla do svých slov příslib, že se za holčičku bude modlit, aby byla silná, když už tak pospíchala na svět. A to taky hned splnila, sotva dopis uložila ke klášterní poště, která třikrát týdně z jejich domu odcházela do světa.

Myslela hlavně na nemocné srdce té maličké. Věděla, že až bude holčička doma, pojedje se na ni podívat. Jako na všechny děti, které vítala do života jejich rodiny. Jako na Rózu, Maxe, Ondru i Aleška... Soudit Elišku za nemanželské dítě ale rozhodně nehodlala – soudy nedělala nikdy. Citový partnerský život ostatně ani nepoznala.

Žofie měla děti ráda, i když sama po nich nikdy netoužila, nepřála si je, odmítla žít běžný život manželky

a matky. Byla si jistá, že ji takto poznamenala její rodina. To, jak máma s tátou podivně žili, v jaké nelásce se pohybovala. Byly to vzpomínky její, nikdy nevyřčené, ale pečlivě uložené na dně paměti. Občas je nechala vyplavat, jako třeba teď, když přemítala, proč se život její sestry Justýny v posledních měsících tak zašmodrchal. Byla i ona obětí těch prapodivných, chladných vztahů?

Jejich rodina nebyla typická, tedy alespoň rodina ze strany jejich otce. Babička, které říkaly Přerovská, byla svobodná matka – v první polovině dvacátého století situace více než překerní a společensky takřka neúnosná... ale nikdy si nestěžovala na nelibost od lidí, jen si stýskala nad nepřízní doby, která ji poznamenala – a okradla, jak se vztyčeným ukazováčkem zdůrazňovala. Až do války měla malé zlatnictví v Mostní ulici, byl to obchůdek o velikosti pár metrů čtverečních, kde prodávala vlastní i od konkurence zakoupené šperky a také opravovala přetržené náhrdelníky, stržené zapínání náramků, pracovala s prsteny, které byly buď malé, anebo velké... podle toho, jak lidé tloustli, nebo hubli. Kromě toho jí místní nosili do správký porouchané hodinky a budíky, jimž ona uměla díky drobným prstům, bystré mysli a skvělé škole svého otce zase navrátit funkčnost. Na svou dobu byla emancipovaná a úspěšná... na nezájem mužů si nemohla stěžovat, byla na maloměstské poměry díky tátovi přiměřeně bohatá a vlivem genů matčiny rodiny příjemně stavěná – ale ona měla své velké srdce jen pro svá dvojčata, kluky, kteří se jí narodili v třiatřicátém roce. Sice se jí dvořil majitel obchodu s koloniálním zbožím, taky vdovec, z Mostní ulice, ten by ji bral i se syny, chtěl ji také řemenář na penzi... A nakonec i obchodník s drahými kameny z Kramářovy ulice přispěchal s nabídkou k sňatku, když nečekaně ovdověl a uvolil se, že bude

konečně a oficiálně otcem svých vlastních synů... Ona ale o něho už nestála. Snila o tom, že až skončí válka, dá své chlapce do učení – jednoho na zlatníka a druhého na hodináře – a pak jejich společný krámeček ještě vynesou výš, takřka nad poměry Přerova. Budou vyrábět více originálních a krásných zlatých šperků, jejich ruce se zaboří do více hodinových koleček a strojků... a dost možná, že si koupí nebo pronajmou i vedlejší obchod a svou živnost rozšíří o vzácné kameny, pro které měla slabost. Zvlášť pro tyrkys, který se jejímu milenci – otci kluků – podařilo v dvaatřicátém roce tak výhodně nakoupit v Egyptě. V osmačtyřicátém – když už byla na živnost po smrti svých rodičů sama – ale pochopila, že její plány jsou předurčeny k zániku. Začalo to tím, že jí někdo na začátku toho roku rozbil kovovou tyčí vitrínu jejich krámků. Sama vždycky říkala, že to byla první výstraha, která ji probudila a vyburcovala k obraně. Bránila se tak, jak uměla... na první pohled chabě, slabě, takřka podmanivě, ale doopravdy chytře. Uschovala některé šperky, úlomky zlata i tyrkysové kameny – a co bylo v pultové vitríně a ve výloze, to si nechala při takzvaném znárodnění dobrovolně vzít, i když přitom lkala a bědovala. Z krámků, za kterým měli i kuchyň s ložnicí, se vyhnat nenechala, jen musela přijmout, že jí tu v devětačtyřicátém roce zřídili mlékárnu a z ní udělali prodavačku.

Pche!

Žofie si vždycky říkala, že Přerovská babička měla být silná, když ustála fakt, že z považované zlatnice z rodu klenotníků udělali hokynářku. Vždyť její táta byl předsedou přerovského Společenstva smíšených řemesel – byl sice jediný klenotník ve městě, ale zastupoval všechny ty bednáře, koláře, zámečníky, stolaře, kamnáře, tesařské mistry, hrnčíře, provazníky, nožíře, kartáčníky,

puškaře, zedníky i kominíky. A najednou se jeho dcera měla stát prodavačkou mléka! Babiččin plán byl ale ďábelský – a byl v tom fištrón jejího otce, to byl taky chlap důvtipný. Své syny nechala vyučit zlatníky a ukryté zlato i kameny z tyrkysu jim po malých kouscích vydávala, aby měli – jak vždycky říkala – na drobný kšeft. Opatrně, nenápadně, komunistům doslova pod prsty pokračovali v rodinné živnosti. Drobné šperky prodávali přes známého zlatníka, nebo spíše překupníka, z Brna, který jejich práce převážel přes Polsko do Německa. Vždycky ale synům zdůrazňovala, že nesmějí být hamižní, aby na sebe zbytečně neupozorňovali, nabádala je ke střídmosti, a oni se jejího doporučení drželi. Každý z nich prodal za rok tak čtyři kousky, maximálně pět – víc ne. A Přerovská babička se každý večer modlila ke svatému Eligiu, patronu zlatníků, aby její dvojčata opatroval. Chránil je až do roku sedmdesát šest, pak spadla klec.

Přišlo udání a rodinná tragédie.

Syn, který se při těžkém porodu prodral na svět jako první, se k radosti Přerovské babičky dobře oženil, usadil se s ženou v jejich domě v Mostní ulici a pracoval jako hodinář v Olomouci, zatímco jeho manželka převzala práci po tchyni a stála od rána do odpoledne za pultem mlékárny. Dlouho nemohli mít děti, Žofie si pamatovala, že teta jezdila rok co rok do Františkových Lázní, strýc kvůli té nenaplněné touze po děcku tak trochu víc pil... až v květnu jednademdesátého roku se dočkali. Eliška byla jejich splněný sen – sen, který si hýčkali. O osm minut mladší syn Přerovské babičky byl v tomto ohledu rychlejší. Oženil se krátce po vojně a vzal si holku ze statku, kam po celá léta jezdívali pro vajíčka a čerstvé mléko. O pár let později se mu narodila jeho prvorozená a milovaná Žofie. Odstěhoval se na grunt v nedalekých Penčicích, kde sám sebe a dob-

rovolně odsoudil k nefunkčnímu vztahu s ženou, která se mu ze začátku líbila tím, jak byla rázná, pevná a pracovitá... a ke konci se mu pro stejné vlastnosti zajíдалa. Jeho Boženu nemohla Přerovská babička od první chvíle vystát, považovala ji za vychytralou, bezcitnou a nepřejícnou. Jediné, co jí přičítala k dobru, byla Žofie a později i Justýna, která se narodila jen dva týdny po Ele. Jen ji mrzelo, že zatímco Eliška vyrůstá v láskyplné náruči rodičů, další dvě vnučky mají odchov tak studený, že i ji z něho záblo. Když v roce sedmdesát šest táta holek tragicky zemřel, situace se ještě zhoršila.

Žofie moc dobře věděla, že její dětství nebylo dobré. A že ji ten nesoulad v jejich rodině dovedl až sem, do kláštera. Ukryla se sem před tím vším, co ji tam, na statku v Penčicích, tížilo. Před tím chladem...

S sebou si do kláštera odnesla i kus tajemství její rodiny – a věděla, že až přijde čas, vydá ho těm, kterým patří.

6. července

Justýna Jansová se prošla prázdnou vilou a otevřela všechna okna dokořán. Jako by se jí tu najednou ztěžka dýchalo. Jako by nemohla popadnout dech. Bez kluků byl dům prázdný, týden bez nich dlouhý a její život zploštělý. Kdyby aspoň Alešek tu s ní zůstal... Ale copak mu mohla bránit, aby s otcem trávil prázdniny? Když od nich Martin odešel, právě mladšího z jejich synů to zasáhlo. Ondra se se situací smířil až nečekaně rychle, dokonce se zdálo, jako by byl rád, že tu najednou nebude pevná ruka, která by trestala jeho úlety.

Do vily se vtáhl průvan, několik oken bouchlo a Justýna utíkala z haly do prvního patra, aby je rychle po-

zavírala. Bála se, že by se mohly vysklít – a ona by se bez Martinovy pomoci neobešla. Kdo by všechno zařídil? Odvezl? Zaplatil? Věděla, že je bez něj poloviční. Nikdy nebyla sebevědomá a odchod milovaného muže z ní udělal ještě scvrklejší ženu. Všechna ta štáva, kterou do ní za léta nalil, se jakoby vylila a vsákla do půdy.

Pak ještě nakrmila rybičky, uklidila klukům skříňe s oblečením a vyluxovala jim koberce. Věděla, že by si měla uvařit aspoň pytlíkovou polévku, ale najednou z ní vyprchala i ta poslední kapka energie. Cítila se jak vymačkaný citron. Zvláště když si uvědomila, že její synové poprvé tráví prázdniny s otcovou milenkou... s Rózou, kterou znali od dětství jako svou starší kamarádku... skoro jako sestřenici. Tohle bylo fakt hodně nepovedené. Jak se budou asi cítit, když najednou v jejich chatě bude místo mámy cizí ženská? V jejich prostředí. S jejich tátou. V mámině posteli... Navíc – vždyť Róza je jen o čtyři roky starší než jejich Ondra! Takže jaká ženská? Holka! Navíc dcera jejich tety Elišky a strýce Honzy!

Justýna věděla, že by měla navštívit svou matku. Říct jí o tom, že už nežije s Martinem. Svěřit se jí se svými pocity. Vyztekat se. Schoulit se k ní a říct jí, jak moc se cítí ublížená. Jenže se bála matčiných výčitek, hořkých slov, zlostných pohledů, pichlavých výtek. A Justýna věděla, že matka neumí být jiná. Určitě jí i její sestru měla svým způsobem ráda, jenže jim to nikdy neuměla dát najevo. Žofie svou životní frustraci vyřešila odchodem do kláštera a přimknutím se k Bohu, ona se přichýlila k Martinovi a následně k jejich synům. Žofii matka předhazovala Justýnu a její rodinu, Justýně zase Žofii a její křesťanskou čistotu. A ta slova bolela obě dcery.

Stálo ji to přemáhání, než v mobilu brnkla do pís-
mene *m*.

„Ahoj, mami. Máš se?“

Na druhé straně cítila rozmrzelost. „Copak se děje, že sis na mě vzpomněla? Bydlíme jen osm kilometrů od sebe... ale se stejným efektem, jako kdybys žila v Africe. Myslela jsem, že už snad ani nežiješ.“

To Justýně znělo tvrdě, takřka cynicky, ale navzdory svým pocitům poznámku spolkla. „Ráda bych za tebou a za Lojíkem přijela... a zůstala pár dnů. Co říkáš?“

Matka se pobaveně zasmála. Určitě to měl být ironický výsměch tomu, kolikrát si v Justýnině dospělém životě slibovaly, že spolu stráví pár dnů. Jenže vždycky se hned první den pohádaly a dcera odjela domů. Kluci ale k babičce jezdili rádi – Ondra i Alešek u ní s oblibou trávili nedělní odpoledne i prázdniny, více než babička jim ale od malička přirostl k srdci strýc Lojík, babiččin mladší bratr, který s ní žil. To on jim do života přinesl lásku v podobě akvarijních rybiček. To on s nimi chodil na nitěnky a perloočky, prohrabával se atlasy ryb...

„Přivezeš i kluky?“ zeptala se teď máma. „Lojík má pro ně vějířovku hrbolkatou.“

Tentokrát musela Justýna polknout třikrát. „Ne, mami, my jsme se s Martinem rozešli a kluci s ním odjeli na chatu, budou tam skoro měsíc. A na mě, víš... na mě to tady všechno strašně padá. Přijela bych za tebou – třeba v pátek osmého července. Šlo by to?“

Na druhém konci bylo pár vteřin ticho. Justýna ho vyhodnotila jako váhavé.

„Přijed' až ve čtvrtek jednadvacátého, mám teď fůru práce,“ řekla nakonec matka milostivě, „udělám ti kakaový puding. Ten máš přece nejraději!“

7. července

Ondrovi nemohlo ujít, že se otec chová jako krocán. Když byl ještě na prvním stupni, máti ho přihlásila nejen do akvaristického, ale také do zoo kroužku, protože měla pocit, že v tom by se Ondrášek mohl najít. Nenašel, ale zapamatoval si hodně. Třeba to, že krocáni před pářením tokají, a u toho se jim zvětšují a vybarvují barevné výrůstky na hlavě a krku. Což souhlasilo. Otec zrůžověl, pak znachověl, vyletěly mu lila pupínky na čele a náhle zase nečekaně bledl, ba až zelenal. Taky mu utkvělo v paměti, že se krocáni předvádějí na volném prostranství, kde obíhají dokola a za mohutného roztahování ocasních pér hlasitě houkají. Jen ta ocasní péra chyběla, jinak to bylo věrohodné.

„Kručta“ Róza ale zdaleka nevypadala tak nadšeně. K otci se už osmý den chovala vcelku chladně, a když on k ní natáhl hlavu k polibku, vždycky se otočila a nastavila mu letmo jen tvář. Jako by říkala: „Jen žádné důvěrnosti.“ Nebo že by si myslela – „jen žádné důvěrnosti před dětmi“? Pche, smál se tomu Ondra, vždyť ta pitomá Róza si se mnou ještě před pár roky hrála tady před chatou na písku. Vůbec si nedokázal představit, že zrovna takhle samice obcuje se starým krocánem. Zkusil si v hlavě promítnout, jestli by on snesl mít vedle sebe třeba udržovanou čtyřicátnici v tygrovém oblečku, ale musel se nad tou představou otřepat hnusem. Přece by žádná ženská matčina věku nemohla konkurovat mladé holce! Ani dotknout by se jí nemohl!

Momentálně ho ale nejvíc prudil Aleš. Způsobně se na Rózu tlemil, odpovídal jí na dotěrné otázky, žmolal v hubě její oschlý drobenkový koláč a ještě chválil jeho

chuť. Nikdy nedokázal pochopit, že tenhle malý imbecil může být jeho bratr, horká krev rodu Jansových. Zdálo se mu, že je dětinský a zženštilý k tomu – hrozná kombinace, říkal si často sám pro sebe. Zatímco Ondra už ve třinácti tahal žváro, přišel domů poprvé pod parou, zvládal francouzáky i necking a petting, jeho bratr si v tomhle věku ještě hrál s gumovými dinosaury, sbíral modely motorek, v obchodě dyndal z mámy Kinder vajíčka a jeho největším prohřeškem byla poznámka, že zapomněl štětec do výtvarné výchovy.

„Vole, neusmívej se na ni furt,“ zašeptal bratrovi do ucha. Ten se na Ondru udiveně podíval. „Pořád ti opakuju – vždyť je Róza něco jako naše sestřenice!“

Alešovi část sousta vypadla na stůl.

„Jak by se asi cítila máma, kdyby viděla, jak se tady celý týden usmíváš na její nástupkyni, hm?“

Věděl, jak zapůsobit na mladšího brácha. A tohle byl sakra argument pro matčina mazánka! Jenže mu to vždycky vydrželo jen chvilku... pak jako by zapomněl. Aleš teď dožmoulal poslední kousek koláče, odsunul talíř a snažil se tvářit kysele, na otázky už odpovídal skromně, spíš na půl pusu... Ondra ho očima pochválil a Aleš, povzbuzen jeho gestem, se dokonce od Rózy odtáhl a přesedl si na židli blíž k otci. Tomu ale změna chování mladšího syna neušla. Správně vytušil, že Ondřej v tomhle loutkovém kousku tahá za nitky.

„Tak co, kluci, dáme si partičku mariáše? Jako vždycky, když jsme na chatě?“ zeptal se a zamnul si dlaněmi o sebe, aby to vypadalo hodně pohodově. Alešek se zpytavě podíval na Ondru, a když viděl jeho zamítavý pohled, hned taky zavrtěl hlavou. Ondřej postřehl, že fotr znejistěl, jeho roztažená krocaní péra se mu stála až pod prdel, nachová kůže zešedla.

„Tak půjdeme k přehradě? Můžeme využít toho, že je dneska hezky, a trochu se vymáchat. Co říkáte, hošani?“

Tohle se Ondrovi líbilo o poznání více. Ne že by se toužil s otcem, jeho milenkou a mladším bráchou čvachtat ve vodě, ale v hlavě už měl jinou myšlenku. Těšil se, jak fotra zase uzemní.

Cestou si normálně povídali. Jako že se nic neděje. Rozára cupitala v titěrných pantofličkách na kramfleku před nimi, na sobě měla pruhovanou podprsenku a rudé bikiny, které otec slídivě sledoval.

„Tak co, kluci, jdeme do vody?“ zeptal se, když došli k pláži. Aleš, s těmi svými dlouhými, hubenými, čapími nohami, vstoupil až po kolena do studené přehrady. Za ním následoval otec. Když si ho Ondra prohlížel z profilu, musel uznat, že tak hrozně před přicházející padesátkou zase nevypadá. Akorát břicho měl vystouplé a pod krkem se mu dělala nehezka dvojité brada. Za otcem se zlehýnka pohupovala Róza. Sotva se špička jejího chodidla dotkla hladiny vody, začala vyvádět jak pomínutá. Nesnášel tyhle typy uvřískaných holek. Rozára taková byla vždycky, už jako holka věčně pištěla, když jí s Maxem připravili nějakou chuťovku... třeba žábu v posteli nebo mrtvou myš v botě.

Ondra je teď sledoval, ale sám se do studené vody nehrnul. Chtěl totiž pro svůj plán vypadat co nejohromněji a ledová voda by jeho záměr zmařila aspoň o pět centimetrů. Na břehu si sundal plavky, vyvalil se na placatý kámen a tam vystavoval na odiv své povedené mužství. Byl si jistý, že svými proporcemi ohromí každou ženu. Dokonce i kámoši ve sprše po veslování nevěřícně pozorovali jeho penis – a pak, jakoby mimochodem, si pod dlaněmi schovávali svoje chcípáčky.

„Ty nejdeš do vody, Ondro? Je skvělá!“ halekal na něj otec, zatímco si dával Aleše na rameno, aby mu poslou-

žil jako odrazový můstek. Aleš skočil placáka, bouchl se o hladinu a skučivě se vracel na břeh, břicho červené jako mečovka mexická. Zkřehlá Róza šla zpátky na pláž s ním. Máchala kolem sebe hlavou, aby z vlasů vytřepala vodu, pak si vzala froťák a pořádně si s ním třela tělo. Když si pak chtěla rádoby přátelsky usednout vedle Ondřeje, úlekem si málem překousla jazyk. Za prvé ji šokovalo, jak se tu Martinův syn obnažuje – a pak si nemohla nevšimnout té velikosti. Hleděla na něho, pak na jeho úd, pak zase na něho... Hledala záchytné lano u Martina, ale ten se rochnil ve vodě a tvářil se, že si té ledovky náramně užívá. Rozpačitě zrudla, vstala a odsedla si. Ondra věděl, že jeho představení je teď u konce, takže si zase navlékl plavky, trochu se procvičil, pár kliků, dřepů, sklapovaček... a pak hupsnul do vody za tátou.

Pozoroval Rózu, jak seděla na balvanu, nohy nakvašeně stažené pod bradou, hubu protáhlou až ke kotníkům. Dobře jí tak, liboval si z bezpečné vzdálenosti, houby má co trhat naši rodinnou partu. I když měl Ondra ke svým rodičům milion výhrad, nakonec musel uznat, že jako rodina fachtěli dobře. A nebýt téhle krávy, která se kvůli otci stylizovala do prvorepublikových krasavic z filmového plátna, nikdy by se jeho máma netrápila.

14. července

Vedro bylo k zalknutí.

Justýna vešla splavená do své kavárničky v Mostní ulici – do krásného domu se štukovou výzdobou, kde kdysi dávno měla jejich babička zlatnictví a byt. Místoprost ve starém cihlovém domě ji příjemně zchladila.

Kavárna i se zázemím byla malá, ale když bylo plno, měla se obsluha co otáčet. A lidé sem chodili rádi. Krásné bylo hlavně to místo u Bečvy, takže při procházce Přerovem mnozí výletníci zakotvili právě v Tyrkysovém oku. V podniku, který rovným dílem patřil sestřenicím Elišce Abrhánové a Justýně Jansové. Rozdíl byl jen v tom, že zatímco Eliška tu až do nástupu na rodičovskou dovolenou pracovala, Justýna držela služby jen výjimečně.

Logicky proto Eliška z výdělků v Tyrkysovém oku žila, zatímco Justýna měla jen podíl – prostě jakési kapesné. Při Martinově příjmu neměla zapotřebí pracovat víc a přála své společnosti, když jí podnik něco vynesl. Teď se pro ni ale situace změnila. Manžel jí dal jasně najevo, ať se kouká otáčet a vydělat si sama, protože on ji podporovat nebude. Byla si ovšem příliš dobře vědoma, že tak zdatná kavárnice jako Eliška nikdy nebude, chyběly jí letité zkušenosti, navíc nebyla tak bystrá obchodnice. Někdy úplně čubrněla, jak Ela uměla nabídnout a prodat. To Justa se víc styděla, žinýrovala se... a někdy jí prostě přišlo trapné vnucovat lidem dortíček k alžírské, ořecháček k francouzské nebo smetaňáček k turecké. Byla si ovšem jista, že teď tomu neutěče. Ještě ráda bude tancovat mezi hosty Tyrkysového oka!

Napustila vodu do kbelíku, přidala trochu jaru a hadrem poctivě objela všechny stolky. Kohoutek pořád nepříjemně kapal, vodovod tu zlobil už od jara, pořád to provizorně zatahovali a dusili koudelí, ale marně. Prosila strýce Lojzíka, který jim celá léta dělal údržbáře, aby se dnes stavil a konečně to opravil, jinak jí tu „prokape“ celý bazén, a ona se na konci roku nedoplatí. Nachystala si kávovar, zkontrolovala obsah ledničky, odeslala objednávku do cukrárny, doplnila toaletní papír na záchod... a Lojzík už bouchal na vitríčku. Přesnost byla jeho výsadou.

Přijel na kole, za sebou táhl nezbytnou kárku, do které si sbíral šrot. Byla to taková jeho úchylka, možná radost... každopádně komplikovanost, která Justýninu matku přiváděla k šílenství. Pořád měla zahradu plnou harampádí – a její bratr Lojzík přivázel další a další exempláře, kterých se odmítal vzdát. I když trpěl na železo, ruce měl ze zlata. Sundal z ramene svou koženou brašnu s náradím, a než mu Justýna stačila nachystat kafe, už měl hotovo. Rozdělal, vyčistil, ofoukal, vyměnil součástku, dal nové podložky, přitáhl, zašrouboval... a kohoutek najednou poslouchal na slovo. Když byl zatažený, chápal, že nemá cedit vodu.

„Hurá!“ zaradovala se Justýna. „Co jsem dlužna?“ zeptala se strýce spíše pro formu než vážně. Věděla, že na tu otázku jen dobrácky mávne rukou – a nemýlila se. Nikdy by si od svých nejbližších nevzal ani korunu, dělal pro ně zadarmo a rád, zvláště pro Justýnu. Vždyť tu holku pomáhal své ovdovělé sestře vychovávat! Copak by si zrovna od ní mohl vzít prachy? Starost mu ale dělala, a to dost velkou.

„Poslyš,“ řekl, sotva dosedl, „naznačila mi Boženka, že se budeš rozvádět. To myslíš vážně?“

S Lojzíkem tuhle prekérnost probírat nechtěla, fakt ne. Byl hodný, ale poněkud mdlejšího ducha, co mohl, to popletl... a Justýna nechtěla, aby domů přivezl matce polovičaté, nebo pomotané informace. Věděla, že to bude muset podrobně povyprávět až jí – rozhodně ne strýci. Byla si ale jista, že s jeho prostoduchostí si jako vždycky poradí. Prostě odvede řeč do slepé uličky, zaměstná mu mozek jinými větami, a on pozvolna zapomene, co ho vlastně zajímalo. Vytáhla mobil a na plochu si vyhodila galerii plnou fotografií, otevřela poslední snímek a vrazila ho Lojzovi až pod nos.

„Podívej, Eliška. To je ta její holčička. Pěkná, že?“